Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer:
Z/24/542025

Onderwerp
Jaarstukken 2023 en ontwerpbegroting 2025 GGD Zuid Limburg.

Voorstel
Het college besluit de raad voor te stellen:
1. Van de jaarstukken 2023 van de GGD Zuid Limburg kennis te nemen;
2. Met de ontwerpbegroting 2025 van de GGD Zuid Limburg in te stemmen;
3. Geen zienswijze op de ontwerpbegroting 2025 van de GGD Zuid Limburg in te dienen;

Inleiding
Het dagelijks bestuur van de Geneeskundige Gezondheidsdienst (GGD) Zuid Limburg heeft de ontwerpbegroting 2025 en voorlopige jaarstukken 2023 aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Aan de raden wordt gevraagd om uiterlijk 9 juni 2024 hun zienswijzen op de ontwerpbegroting 2025 aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken. De GGD Zuid Limburg geeft daarbij in hun aanbiedingsbrief aan dat als dit voor onze gemeente niet haalbaar is de zienswijze nog tot 28 juni ingediend kan worden. De zienswijze wordt dan mondeling meegenomen in de vergadering van het algemeen bestuur op 28 juni. Omdat in onze gemeente de raadsvergadering 27 juni plaatsvindt, zal onze gemeente dus van deze uitgestelde mogelijkheid gebruik maken en de zienswijze 27 juni direct na de raadsvergadering indienen zodat deze mondeling wordt meegenomen.

Het dagelijks bestuur dient voorafgaand aan het vaststellen van de begroting door het algemeen bestuur van GGD Zuid Limburg schriftelijk en gemotiveerd te reageren op de ingediende zienswijzen. De ingediende zienswijzen en de gemotiveerde reactie worden samen met de ontwerpbegroting aangeboden aan het algemeen bestuur ter vaststelling in haar vergadering van 28 juni 2024.

Bij de GGD Zuid Limburg staat de gezondheid van de Zuid-Limburgers centraal. Het is de gezondheidsdienst van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. De GGD Zuid Limburg richt zich op alle burgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Dat doet zij door het beschermen, bewaken en bevorderen van gezondheid vanuit het concept van positieve gezondheid.

Burgemeester	Gemeentesecretaris
mr. J.Th.C.M. Verheijen	ba J.A.M. Heesen

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD heeft drie programma's, waarvoor een jaarrekening en ontwerpbegroting wordt ingediend:

- GGD: Binnen het programma GGD wordt uitvoering gegeven aan de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid (Wpg), het Vangnet Openbare Gezondheidzorg (OGGZ) en de forensische geneeskunde.
- Jeugdgezondheidszorg (JGZ): De JGZ levert in alle gemeenten van Zuid-Limburg preventieve en vroeg signalerende zorg voor alle kinderen vanaf zwangerschap tot 18 jaar. Voor bepaalde doelgroepen levert de JGZ ook specifieke interventies die de gezondheid van kind en gezin helpen bevorderen.
- Veilig Thuis (VT): Dit is het advies- en meldpunt voor geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) en biedt advies en ondersteuning aan iedereen die hiermee te maken heeft: burgers én professionals.

Beoogd effect

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), meer specifiek artikel 34b (wat betreft de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening) en artikel 35 (wat betreft de ontwerpbegroting en wijzigingen van de begroting) heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op de ontwerpbegroting.

Het college stelt aan de gemeenteraad voor om geen zienswijzen in te dienen.

Argumenten

JAARSTUKKEN 2023 GGD ZL

1.1 De jaarstukken 2023 informeren over de ontwikkelingen bij de GGD Zuid Limburg in het afgelopen jaar.

De jaarstukken 2023 van de GGD Zuid Limburg zijn de verantwoording van het hele concern over het kalenderjaar 2023.

1.2 Het financieel resultaat van de GGD ZL over 2023 bedraagt € 1.097.887.

Het resultaat van € 1.097.887 is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	**Bedrag**
GGD Basisdiensten (GGD)	€ 1.314.578
JeugdGezondheidsZorg (JGZ)	-/- € 262.720
Veilig Thuis (VT)	€ 46.029
Totaal resultaat	**€ 1.097.887**

Toelichting resultaat programmalijnen
Het positieve resultaat van de programmalijn GGD Basisdiensten wordt grotendeels veroorzaakt door de extra middelen Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), Integrale Zorg Akkoord (IZA) en middelen versterking pandemische paraatheid bij infectieziektebestrijding (VIPP). In overeenstemming met bestuurlijke afspraak is zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid om reguliere activiteiten te financieren uit de GALA en IZA middelen. Hierdoor is door te substitueren een positief resultaat van ruim € 900.000 gerealiseerd. Daarnaast zijn bij GGD basisdiensten en Veilig Thuis enkele vacatures later of niet ingevuld. Loonkosten van de aanwezige functies / benodigde functies zijn opgenomen in de begroting. Treden medewerkers uit dienst of kunnen vacatures niet ingevuld worden dan zijn de loonkosten lager en lagere kosten hebben een voordelig effect op het resultaat van de organisatie. Dit is significant geweest bij de onderdelen GGD basisdiensten en Veilig Thuis.
Op de drie genoemde programmalijnen is dezelfde cao van toepassing. Dit leidt ertoe dat de cao wijzigingen 2023 bij alle drie een negatief effect hebben op het resultaat, met name bij JGZ. Dit heeft te maken met het feit dat de gecompenseerde index over 2023 lager is dan de daadwerkelijke cao effecten.

1.3 Het aandeel van de gemeente Sittard-Geleen in het resultaat bedraagt € 0.

In lijn met de bestuurlijke afspraken stelt het algemeen bestuur van de GGD Zuid Limburg voor om:
• Het negatieve resultaat van JGZ (€ 262.720) te verrekenen met het positieve resultaat van VT en de GGD.
• De nog openstaande projectenkosten JGZ (€ 131.431) te verrekenen met het positieve resultaat van de GGD.
• Aangezien GALA en IZA net zijn gestart stelt het dagelijks bestuur voor om een deel van het positieve resultaat (€ 300.000) in een bestemmingsreserve te zetten voor het uitvoeren van regionale preventie activiteiten.
• Het dan nog resterende positieve resultaat GGD (€ 666.456) te storten in de algemene reserve. Dit komt ten goede aan het weerstandsvermogen van de GGD.

Dit betekent dat de gemeenten niet hoeven bij te dragen in het negatieve resultaat van JGZ. Daarbij wordt opgemerkt dat de GGD al jaren een (te) lage algemene reserve heeft, ondanks de toevoeging van 2023, en daarmee een als ruim onvoldoende te kwalificeren weerstandsvermogen. Dit betekent een (theoretisch) risico voor de deelnemende gemeenten welk ook is opgenomen in de risicoparagraaf van onze gemeentelijke begroting en jaarrekening.

ONTWERPBEGROTING 2025 GGD ZL

2.1 De Wgr bepaalt dat de gemeenteraad moet instemmen met de ontwerpbegroting van een gemeenschappelijke regeling.

De ontwerpbegroting 2025 GGD Zuid Limburg ziet er als volgt uit:

Omschrijving	**Bedrag**	**Incidenteel**	**Structureel**
GGD Basisdiensten	€ 22.063.000	€ 0	€ 22.063.000
JeugdGezondheidsZorg	€ 23.591.000	€ 0	€ 23.591.000
Veilig Thuis	€ 8.806.000	€ 0	€ 8.806.000
Totaal resultaat	**€ 54.460.000**	**€ 0**	**€ 54.460.000**

Aandeel gemeente GGD Basisdiensten	€ 1.759.634	€ 0	€ 1.759.634
Aandeel gemeente JeugdGezondheidsZorg	€ 3.315.250	€ 0	€ 3.315.250
Aandeel gemeente Veilig Thuis	€ 1.129.641	€ 0	€ 1.129.641
Aandeel gemeente Totaal (gemeentelijke bijdrage*)	**€ 6.205.000**	**€ 0**	**€ 6.205.000**
Dekking in bestaande budgetten	€ 5.824.000	€ 0	€ 5.824.000
Stelpost inflatie	€ 255.000	€ 0	€ 255.000
Overige budgetten	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Restant uit Algemene Middelen	€ 126.000	€ 0	€ 126.000

*naast de gemeentelijke bijdrage van de programma's GGD Basisdiensten, Jeugdgezondheidszorg en Veilig thuis betaalt de gemeente Sittard-Geleen voor enkele door de GGD uitgevoerde diensten een vergoeding (op basis van aantallen en vastgestelde tarieven (PxQ)). Dit geldt voor Lijkschouw, hygiëne zorg bij kinderopvang, openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en rijksvaccinatieprogramma (RVP). Van deze diensten worden losse facturen ontvangen en betaald. Deze bedragen (in totaal begroot op
€ 660.000 voor 2024) zitten dus niet in het bovengenoemde bedrag van € 6.205.000 zijnde de gemeentelijke bijdrage. Van deze specifieke diensten vindt ook een afrekening plaats op basis van de daadwerkelijke aantallen.
Voor het RijksVaccinatieProgramma (RVP) is een apart voorschot van € 205.000 voor 2025 voor de gemeente Sittard-Geleen van toepassing. Omdat dit in 2024 een voorschot van
€ 181.000 was, wordt voor het RVP in 2025 aanvullend een claim van € 24.000 uit de gemeentelijke algemene middelen gedaan. Mogelijk dat de gemeente hiervoor via de komende circulaires nog in de gemeentefonds uitkering wordt gecompenseerd.

Toelichtingen aandeel en dekking
Na een uitvoerig zienswijzetraject in het voorjaar van 2023 is het meerjarenbeleidsplan (MJBP) en de meerjarenbegroting 2024-2027 unaniem in juli 2023 door het algemeen bestuur van de GGD vastgesteld. Daarbij is bepaald dat de extra bijdrage aan de GGD gefaseerd wordt ingevoerd over het begrotingsjaar 2024 en 2025. De voorliggende begroting 2025 is hierop gebaseerd en past binnen het meerjarenbeleidsplan 2024-2027. Er is geen sprake van nieuw (financieel) beleid. Concreet betekent dit dat de begroting 2025 gelijk is aan de begroting 2024 zonder de correcties in het kader van de afgesproken indexering en de toevoeging van de tweede fase van de uitvoering meerjarenbeleidsplan 2024-2027.

De Gemeente Sittard-Geleen heeft voor 2025 een aandeel van ongeveer 15% in de door de GGD ZL berekende gemeentelijke bijdrage. Dit is gebaseerd op de parameters inwoneraantallen, aantal jeugdigen, aantal Wmo voorzieningen en de verhouding hiervan op Zuid-Limburgse schaal en wordt jaarlijks bijgesteld. Dit heeft dan ook jaarlijks een (impact) op de daadwerkelijke financiële bijdrage van Sittard-Geleen.

In 2023 is na een zienswijze traject een besluit genomen over de gefaseerde financiële bijstelling van de invoering van het MJBP 2024-2027. Nadat 50% van de gemeentelijke bijdrage in 2024 is doorbelast, wordt in 2025 100% doorbelast. Door de 100% doorbelasting, gewijzigde parameters en overige technische begrotingswijzigingen komt de bijstelling uit de algemene middelen van de budgetten in de gemeentelijke administratie voor 2025 op afgerond € 126.000.
We gaan ervan uit dat de bijdrage voor het MJBP een structureel karakter heeft, omdat het moet leiden tot een eigentijdse, solide GGD die qua bedrijfsvoering voorbereid is om in te spelen op alle inhoudelijke uitdagingen en in staat is om snel te schakelen en kwalitatief hoogwaardig te blijven presteren.

Op basis van de door de GGD gecommuniceerde tabellen betreft de voorlopige index voor 2025 een bedrag van afgerond € 255.000. Deze autonome kosten worden uit de stelpost inflatie onttrokken.

Via de circulaires van de rijksoverheid wordt een definitief index percentage voor 2024 en indexbijstelling voor 2025 bekend. Samen met verdere (kleine) technische begrotingswijzigingen leidt dit tot mogelijke bijstellingen van het budget van de drie GGD programmalijnen. Hierover informeren we u, indien nodig, in volgende programmarapportages.

In de begroting 2025 is de Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio (GHOR) niet meer opgenomen. De GHOR zal namelijk per 1 januari 2025 onderdeel zijn van de veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL). De GHOR richt zich bij rampen en crises op de impact die deze kunnen hebben op de gezondheid. Sinds de meldkamer ambulancezorg en de ambulancedienst niet meer vallen onder de GGD Zuid Limburg blijkt het voor de positionering van de GHOR beter om onderdeel te zijn van de VRZL. Door de uitvoering van de GHOR-taken bij de organisatie VRZL te positioneren wordt ingezet op het vergroten van de kwaliteit, het verkleinen van de kwetsbaarheid van de keten, het versterken van crisisbeheersing, efficiënt en effectief netwerkmanagement en een vereenvoudiging van de governance. Het jaar 2024 wordt gebruikt om de overgang van de GHOR naar de organisatie VRZL zorgvuldig vorm te geven. Dit heeft geen financiële impact voor de gemeente Sittard-Geleen.

In de begroting 2025 is ook de Sociaal Medische Advisering (SMA) niet meer opgenomen.
GGD Zuid Limburg kan vanwege het vertrek van artsen en de huidige tekorten op de arbeidsmarkt de SMA niet meer bieden. Sinds 2023 hebben er gesprekken tussen GGD Zuid Limburg en de 12 gemeenten die gebruik maken van de SMA plaatsgevonden om voor een juiste afhandeling en overdracht te zorgen tot het moment dat gemeenten een alternatief hebben gevonden. De gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek hebben per 1 juli 2024 een nieuwe partner voor SMA. SMA is hiermee geen onderdeel meer van de GGD begroting.

Belangrijkste ontwikkelingen
De begroting 2025 beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen voor 2025.

De begroting 2025 gaat uit van de continuering van de huidige dienstverlening op basis van het MJBP 2024-2027. Hierbij is de regionale gezondheidsnota 'Zuid springt eruit, Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid' een van de leidende documenten.

Programma GGD
Het GALA en het IZA zijn nieuwe landelijke ontwikkelingen die een veranderende rol vragen van de GGD. Ook de doorontwikkeling van Trendbreuk en de trendbreukopgave zelf, de versterking van VIPP, de inrichting van een gezonde leefomgeving en de versterking van de kennis- en adviesfunctie zijn opgaven die in de toekomst veel van de GGD vragen. Dat vraagt een nieuwe rol en positie van de GGD. Naast het uitvoeren van de wettelijke taken krijgt de GGD de rol van procesregisseur, die namens de 16 Zuid-Limburgse gemeenten het voortouw neemt in deze regionale ontwikkelingen. Daarvoor is een eigentijdse en solide GGD nodig. De extra externe middelen hiervoor zijn in deze begroting 2025 verwerkt.
GGD Zuid Limburg zet in op versterking van de organisatie op het niveau van bedrijfsvoering, integratie van onderzoek, beleid en praktijk, versterking van infectieziektebestrijding en ondersteuning van gemeenten bij versterking van gezonde leefomgeving en versterking van de regionale preventie-infrastructuur Trendbreuk, GALA en IZA. De huidige (en toekomstig) arbeidsmarkt zorgt hierbij voor de nodige uitdagingen. De GGD Zuid Limburg zet extra capaciteit in om de GGD te positioneren als aantrekkelijke werkgever, juist nu er een krappe arbeidsmarkt is.

Programma Jeugdgezondheidszorg
Met de fusie tussen JGZ 0-4 jaar en JGZ 4-18 jaar is één professionele jeugdzorgorganisatie gerealiseerd. Dat leidt tot de doorontwikkeling van het dienstverleningspakket met ondersteuning en zorg per kind op maat.
JGZ levert inzet en kennis aan het programma Trendbreuk, GALA en IZA gericht op het inlopen van de gezondheidsachterstanden en de zorg toegankelijk houden. Het thema gezonde generatie is één van de inhoudelijke thema's uit het Regioplan Zuid-Limburg. JGZ intensiveert de samenwerking met partijen uit de jeugdwet (ritssluiting).
Verder staat JGZ voor een grote opgave als centrale speler in het implementeren (opzetten van de infrastructuur) van alle wettelijke aanpassingen en uitbreidingen in het RVP.

Programma Veilig Thuis
Veilig Thuis richt zich samen met haar ketenpartners en gemeenten actief op het stoppen van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA). In opdracht van de ministeries van VWS en J&V wordt landelijk gewerkt aan het toekomstscenario 2026-2031 met als doel om de jeugdbescherming te vereenvoudigen en effectiever te organiseren. Ook ligt er de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 met een pakket aan maatregelen om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Conform de regiovisie GIA en in lijn met de ontwikkelingen zoals beschreven in het toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming wordt ingezet op verdere versterking van de netwerksamenwerking.

3.1 De gemeente kan instemmen met het beleid van de GR

De ontwerpbegroting heeft de regionale gezondheidsnota: 'Zuid springt eruit: Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid' en het meerjarenbeleidsplan en de meerjarenbegroting 2024-2027 van de GGD Zuid Limburg als uitgangspunt. Er is geen sprake van nieuw (financieel) beleid. De GGD Zuid Limburg draagt ook met de ontwerpbegroting 2025 er weer aan bij dat iedereen kan deelnemen aan de maatschappij, dat de jeugd gezond opgroeit en dat de mensen zich veilig en prettig voelen in de wijk waar ze wonen. Daarom adviseert het college de gemeenteraad om geen zienswijze in te dienen op de begroting 2025.

Kanttekeningen
Geen.

Inclusie
De GGD Zuid Limburg draagt eraan bij dat iedereen kan meedoen aan de maatschappij door te werken aan kansengelijkheid. Dit doet de GGD vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid waarbij ze inzetten op het verkleinen van gezondheidsverschillen. Als je gezond en gelukkig bent, kun je beter meedoen in de maatschappij, zowel privé als op het werk. En omgekeerd: als je meedoet word je gezonder en gelukkiger.

Daarnaast speelt inclusie een rol bij de werving van medewerkers voor de GGD, waarbij de GGD er naar streeft een inclusieve organisatie te zijn. In 2023 heeft de GGD het Charter Diversiteit en Inclusie ondertekend.

Duurzaamheid
Alle doelstellingen van de GGD zijn gericht op duurzame impact of verandering. De opdracht van de GGD heeft betrekking op de Sustainable Development Goals die zijn vastgesteld door de Verenigde Naties. Ze dragen allereerst bij aan de duurzame ontwikkeling gericht op 'goede gezondheid en welzijn' en 'ongelijkheid verminderen', maar dragen daarmee ook bij aan andere doelstellingen waaronder 'geen armoede', 'geen honger', 'kwaliteitsonderwijs', 'gendergelijkheid' en 'duurzame steden en gemeenschappen'.

Daarnaast vertaalt duurzaamheid bij de GGD zich in het inkoop- en aanbestedingsbeleid (duurzaamheid van het gebouw, elektrische auto's e.d.), in duurzame inzetbaarheid van de medewerkers en in sociale duurzaamheid (waaronder inclusie en diversiteit).

Financiën
Voor de uniformiteit en de inzichtelijkheid worden alle financiële consequenties van alle gemeenschappelijke regelingen die voortkomen uit de concept begrotingen 2025 verwerkt in de programmabegroting 2025 van de gemeente. Hierdoor worden alle financiële aanpassingen in één P&C product verwerkt. Voor de kosten van indexering wordt dekking gezocht bij het budget indexering (stelpost inflatie) op gemeentelijk niveau.

Concreet heeft dit collegevoorstel de volgende financiële structurele consequenties:
- Voor de bekostiging van de gemeentelijke bijdrage aan de 3 programmalijnen inclusief de groei naar 100% bijdrage aan het MJBP 2024-2027 wordt een claim gedaan op een bedrag van € 126.000 uit de algemene middelen.
- Conform informatie van de GGD Zuid Limburg betreft de voorlopige index 2025 een bedrag van afgerond € 255.000. Dit bedrag wordt uit de Stelpost Inflatie betaald.
- Voor de bekostiging van het RVP in 2025 wordt een claim gedaan op een bedrag van € 24.000 uit de algemene middelen.

Met deze bijstellingen kunnen op basis van de nu bekende informatie de facturen van de drie programmalijnen in 2025 betaald worden.

Communicatie en Participatie
Het besluit van de gemeenteraad komt op de Openbare besluitenlijst te staan. De GGD Zuid Limburg wordt met een brief op de hoogte gebracht van de zienswijze van de Raad.

Vervolg
Behandeling in de rondevergadering van 6 juni 2024.
Besluitvorming in de raadsvergadering van 27 juni of 4 juli 2024.

Het algemeen bestuur neemt op 28 juni 2024 een vaststellingsbesluit over de ontwerpbegroting.

Openbare besluitenlijst

De gemeenteraad heeft de jaarstukken 2023 en de ontwerpbegroting 2025 van de GGD Zuid Limburg ontvangen. De gemeenteraad besluit hierover het volgende.

- de jaarstukken 2023 ter kennisgeving aan te nemen;
- in te stemmen met de ontwerpbegroting 2025 en hier geen zienswijze op in te dienen.

Bijlagen

Bijlage 1: Aanbiedingsblad Raad
Bijlage 2: Concept Raadsbesluit
Bijlage 3: Aanbiedingsbrief GGD Zuid Limburg
Bijlage 4: Jaarstukken 2023 GGD Zuid Limburg
Bijlage 5: Ontwerpbegroting 2025 GGD Zuid Limburg
Bijlage 6: Concept brief aan GGD Zuid Limburg

Voorstel aan **Gemeenteraad**	
Steller: [redacted] E-mail: Team: Maatschappelijke Ontwikkeling Portefeuillehouder: L.G.A.J. Geilen	Reg. nummer : Reg. datum : 27 juni 2024 Reg.nummer(s) bijlagen : DOC-242065050, DOC-242058027, DOC-242071759, DOC-242058050, DOC-242058058, DOC-242065056.